

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 6To/33/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8312010157
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 09. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Emil Dubňanský
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2012:8312010157.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Emila Dubňanského a sudcov JUDr. Petra Farkaša a JUDr. Petra Reváka na verejnom zasadnutí konanom dňa 26. septembra 2012 v trestnej veci obž. K. W. pre prečin podvodu podľa § 221 ods. 1, 2 Tr. zákona, o odvolaní okresného prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Humenné sp. zn. 2T 40/2012 zo dňa 30.05.2012 takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. d/ Tr. por. z r u š u j e napadnutý rozsudok v celom rozsahu.

Na základe § 322 ods. 3 Tr. por.

obžalovaného K. W., nar. XX.XX.XXXX v H., trvale bytom

H., Q. č. XXXX/XX

podľa § 285 písm. b/ Tr. por. o s l o b o d z u j e

spod obžaloby Okresnej prokuratúry v Humennom sp. zn. 1Pv 712/11 pre skutok kvalifikovaný ako prečin podvodu podľa § 221 ods. 1, 2 Tr. zák., ktorého sa mal dopustiť tak, že v období od 29.12.2005 do 31.12.2006 v Humennom pod rôznymi zámienkami vylákal postupne od X. W. po rôznych sumách celkom 8189,60 eur s príslubom ich vrátenia aj keď vedel, že peniaze jej nevráti, lebo je nezamestnaný, pričom využíval ich vzájomný blízky vzťah, vylákané peniaze jej doposiaľ nevrátil, čím jej spôsobil škodu vo výške 8189,60 eur,

pretože skutok nie je trestným činom.

Podľa § 288 ods. 3 Tr. por. súd poškodenú X. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom H., C. XXXX/XX s nárokom na náhradu škody o d k a z u j e na občianske súdne konanie.

odôvodnenie:

Rozsudkom Okresného súdu Humenné sp. zn. 2T 40/2012 zo dňa 30.05.2012 bol obžalovaný K. W. podľa § 285 ods. 1 písm. b/ Tr. por. oslobodený spod obžaloby Okresnej prokuratúry v Humennom sp. zn. 1Pv 712/11, pre skutok kvalifikovaný ako prečin podvodu podľa § 221 ods. 1,2 Tr. zákona, ktorého sa mal dopustiť tak, že

- v období od 29.12.2005 do 31.12.2006 v H. pod rôznymi zámienkami vylákal postupne od X. W. po rôznych sumách celkom 8.189,60 eur s prísľubom ich vrátenia aj keď vedel, že peniaze jej nevráti, lebo je nezamestnaný, pričom využíval ich vzájomný blízky vzťah, vylákané peniaze jej doposiaľ nevrátil, čím jej spôsobil škodu 8.189,60 eur.

Zároveň bola podľa § 288 ods. 3 Tr. por. poškodená X. W. s nárokom na náhradu škody odkázaná na konanie o veciach občianskoprávných.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie okresný prokurátor, ktoré odôvodnil najmä tým, že obžalovaný zneužíval vzájomnú známosť s poškodenou aj cit k nemu a v čase pôžičiek predstieral okolnosti, ktoré neboli v súlade so skutočným stavom, teda predstieral, že jej peniaze vráti. Peniaze od poškodenej vylákal pod rôznymi zámienkami, čo je dokumentované aj prepismi SMS správ. Zapožičané peniaze sú zadokumentované v kalendári za rok 2006, ktorý je súčasťou vyšetrovacieho spisu. Zo súm je zrejmé, že sa nejednalo o bežné sumy, ale išlo o vyššie sumy, ktoré obžalovaný použil pre vlastnú potrebu v úmysle tieto nevrátiť. Z výpovede poškodenej je zrejmé, že obžalovaný žil záhaľčivým spôsobom života. O požičiavaní peňazí mali vedomosť aj svedkovia X. J., K. W. - sestra poškodenej a F. W.. Vzhľadom k tomu, že nešlo o ojedinelé pôžičky, ale o veľmi časté a išlo o vysoké sumy, konanie obžalovaného je potrebné kvalifikovať ako podvodné, lebo zneužil vzťah s poškodenou a jej cit k nemu a predstieral vrátenie peňazí, aj keď vedel, že tieto poškodenej nevráti. Navrhol zrušiť napadnutý rozsudok a vec vrátiť okresnému súdu na nové prejedanie a rozhodnutie.

Na základe takto podaného odvolania krajský súd v zmysle ustanovenia § 317 ods. 1 Tr. poriadku preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, prihliadajúc aj na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por. a dospel k záveru, že odvolanie okresného prokurátora nie je dôvodné.

Odvolací súd v prvom rade poukazuje na vykonané dokazovanie týkajúce sa skutku uvedeného v obžalobe okresného prokurátora. Vo vzťahu k tomuto skutku boli vykonané dôkazy v celom rozsahu potrebnom na zistenie a ustálenie skutkového stavu veci a to zákonným spôsobom. Zabezpečené dôkazy boli okresným súdom vyhodnotené v súlade so zásadou uvedenou v § 2 ods. 12 Tr. poriadku a skutkové zistenia uvedené v napadnutom rozsudku sú odrazom výsledkov dokazovania, s ktorými sa odvolací súd stotožnil a tieto považuje za správne. Rozsudok okresného súdu obsahuje odôvodnenie, v ktorom je vyložené, ktoré skutočnosti boli vzaté za dokázané a o ktoré dôkazy sa okresný súd opieral a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení dôkazov. S týmto odôvodnením sa stotožnil aj odvolací súd a v celom rozsahu naň odkazuje.

Okresný súd svoje rozhodnutie, že skutok nie je trestným činom, odôvodnil predovšetkým tým, že na naplnenie zákonných znakov subjektívnej stránky trestného činu podvodu podľa § 221 ods. 1 Tr. zákona je potrebné dokázať, že páchatel už v čase pôžičky konal v úmysle tieto nevrátiť vôbec alebo ich nevrátiť v dohodnutej lehote, resp. konal s vedomím, že peniaze v dohodnutej lehote nebude môcť vrátiť a že tým uvádza veriteľa do omylu, aby sa na škodu jeho majetku obohatil. Pokiaľ poškodenej obžalovaný nevrátil malé čiastky peňazí, nič jej nebránilo domáhať sa zákonným spôsobom vrátenia týchto peňazí. Poškodená sa zhruba po dobu 5 rokov svojich peňazí nedomáhala zákonným spôsobom, ani podaním žaloby, ani písomným vyjadrením, aby jej obžalovaný podpísal uznanie dlhu. Nie je preukázané, za akú odplatu alebo za akých podmienok boli tieto peniaze požičiavané, nie sú o tom žiadne zmluvy. Súd uveril tvrdeniam obžalovaného v tom, že s poškodenou nažívali určitú dobu spolu, kedy poškodená mu poskytovala finančné prostriedky, ktoré on v dobrej viere prijal a tieto aj míňal. Poškodená tomu ani nevenovala pozornosť až do obdobia, keď s ňou obžalovaný prestal udržiavať kontakt a ona sa začala domáhať vrátenia peňazí najprv civilnou žalobou a keď zistila, že jej nárok je premlčaný, podala trestné oznámenie. Okresný súd nedospel k presvedčeniu, aby konanie obžalovaného za danej dôkaznej situácie naplnilo všetky pojmové znaky súdeného trestného činu, a preto ho spod obžaloby oslobodil.

Podľa ustálenej súdnej praxe pri prečine podvodu podľa § 221 Tr. zákona je potrebné jednoznačne preukázať a ustáliť príčinnú súvislosť medzi konaním obžalovaného, ktorým mal uviesť iného do omylu, resp. využil niečí omyl a následnou majetkovou dispozíciou uskutočnenou v tomto omyle a zároveň preukázať príčinnú súvislosť medzi touto dispozíciou a škodou na majetku. Konanie páchatela, jeho následok, vrátane príčinnej súvislosti medzi nimi musia byť súčasne kryté jeho úmyselným zavinením (minimálne vo forme nepriameho úmyslu) a to už v čase spáchania činu. Odvolací súd nezistil, aby konanie obžalovaného naplnilo pojmové znaky trestného činu podvodu, poukazujúc na absenciu úmyselného zavinenia obžalovaného vo vzťahu k následku. Poškodená mala vedomosť o tom, že obžalovaný je nezamestnaný, teda nemá pravidelný a stabilný zdroj príjmov, z ktorého by jej mal možnosť požičané peniaze vrátiť, má navštevovať pohostinstvá, kde utráca jej peniaze a aj napriek tomu bez toho, aby si nejakým písomným spôsobom zabezpečila verifikovanie tej skutočnosti, t.j. že obžalovanému požičala peniaze, na akú dlhú dobu a za akých podmienok, napr. zmluvou o pôžičke, uznanie dlhu a pod., mu finančné prostriedky dávala.

S poukázaním na takúto dôkaznú situáciu a jej hodnotenie krajský súd sa v celom rozsahu stotožnil so záverom okresného súdu, že výsledky dokazovania jednoznačne nepreukázali subjektívnu stránku konania obžalovaného tak, ako mu to kládla obžaloba za vinu. Krajský súd považoval rozhodnutie okresného súdu o oslobodení obžalovaného spod obžaloby podľa § 285 písm. b/ Tr. poriadku za zákonné a správne.

Podľa názoru odvolacieho súdu úlohou orgánov činných v trestnom konaní a súdov v takýchto prípadoch je uplatňovať prostriedky trestného práva zdržanlivo, len ako krajný prostriedok v prípadoch, v ktorých iné, najmä súkromnoprávne prostriedky zlyhávajú, resp. nie sú efektívne, inak by v takýchto prípadoch došlo zo strany súdov konajúcich v trestných veciach k neúmernému nahradzovaniu konania v občianskoprávných sporoch. Sporné otázky, ktoré vyplynú zo vzájomného súkromnoprávneho vzťahu, a ktoré sa týkajú porušenia tohto vzťahu, majú byť riešené súdmi v civilnom konaní, nakoľko orgány činné v trestnom konaní a ani súd v trestnom konaní nie sú oprávnené nahrádzať ich činnosť. Práve súdy v civilnom konaní zákonodarca povoláva k tomu, aby rozhodovali všetky sporné otázky, ktoré vyplynú zo súkromnoprávných vzťahov a ktoré sa nevymykajú bežne sa vyskytujúcim obdobným prípadom. Trestné právo je možné použiť len v prípadoch, ktoré možno označiť za závažné excesy zo súkromnoprávných vzťahov, ktoré už zjavne presahujú ich rámec. Len takémuto striktnému prístupu totiž zodpovedá to, že trestné právo má byť uplatňované len ako najkrajnejší prostriedok k postihu typovo najväznejších prípadov porušenia práva a tam, kde prostriedky iných právnych odvetví už nie sú účinné (zásada subsidiarity trestnej represie, tzv. princíp ultima ratio). Prostriedky trestného práva nie je možné využiť len preto, že subjekt, ktorý sa cíti v práve, celkom rezignoval na ochranu, ktorú mu majú poskytnúť súdy v civilnom konaní.

K jednotlivým odvolacím námietkam okresného prokurátora poukazuje krajský súd na vyššie uvedené okolnosti a rozvedené právne úvahy, ktorými sa riadil pri svojom rozhodovaní.

Odvolací súd však v prieskumnom konaní zistil, že okresný súd pri vyhlasovaní rozhodnutia, ako aj v jeho písomnom vyhotovení použil neexistujúce ustanovenie Tr. poriadku, podľa ktorého obžalovaného spod obžaloby oslobodil, t.j. ust. § 285 ods. 1 písm. b/ Tr. poriadku. Ako vyplýva z ust. § 285 Tr. poriadku, tento nemá žiaden odsek 1, ako to mylne uvádza prvostupňový súd. Zároveň prvostupňový súd dôsledne nerešpektoval aj ust. § 165 ods. 2 Tr. por., v zmysle ktorého vo výroku oslobodzujúceho rozsudku sa musí uviesť, o ktorý z dôvodov uvedených v § 285 sa oslobodenie spod obžaloby opiera uvedením zákonného ustanovenia a slovného vyjadrenia tohto dôvodu. Slovné vyjadrenie dôvodu oslobodenia podľa § 285 písm. b/ Tr. por. absentuje jednak v zápisnici o hlavnom pojednávaní, kedy bol vyhlásený rozsudok, ako aj v jeho písomnom vyhotovení. Z uvedeného dôvodu preto nadriadený súd na podklade odvolania okresného prokurátora zrušil napadnutý rozsudok podľa § 321 ods. 1 písm. d/ Tr. zákona, keďže boli porušené ustanovenia zákona a sám vo veci rozhodol tak, že obžalovaného spod obžaloby podľa § 285 písm. b/ Tr. poriadku oslobodil, pretože skutok nie je trestným činom.

Krajský súd poškodenú X. W. s nárokom na náhradu škody, vzhľadom na ust. § 288 ods. 3 Tr. por., keďže obžalovaný bol spod obžaloby oslobodený, obligatórne odkázal na občianske súdne konanie.

To boli podstatné dôvody, pre ktoré odvolací súd rozhodol spôsobom uvedeným vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.